

PODDUKLIANSKY

KNIHOVNÍK

Ročník 13 číslo 1

2022

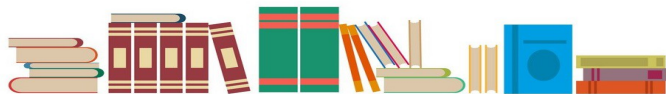
Časopis Poddukľianskej knižnice vo Svidníku

OBSAH

Knižnica pre všetkých	1
Vynovené priestory Podduklianskej knižnice vo Svidníku	7
FPU podporil projekt PK na nákup kníh...	8
Oddelenie ako ho (ne)poznáte	9
Regionálne osobnosti – Aladár Šaláta	12
Knižné novinky	16
Knihovnícke všeličo	18
Čitateľ – tvor zložitý?!	20
Knižnice z rôznych kútov sveta	21
Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia	22
Keď miluješ knihy...	23
Logická hra	24

Knižnica pre všetkých

Niekoľko ukážok podujatí, ktoré Podduklianska knižnica realizovala v mesiacoch január – marec 2022

Valentínske srdiečko pre teba (7.-8.2.2022) – bol názov tvorivej dielne inšpirovanej sviatkom Valentína, v ktorej si žiaci Školského klubu, Ul. 8. mája vo Svidníku, mali možnosť vyrobiť srdiečko pre mamku, ocka, babku, dedka, pre kohokoľvek, koho ľúbia.

Počas jarných prázdnin v rámci našej **KNIHOJARI** (21.2.2022-25.2.2022) sme pre deti pripravili tieto podujatia:

Jarné dekorácie - tvorivá dielňa (21.2.2022)

Poradíme si navzájom - veselé prázdninové čítanie (22.2.2022)

Čím viac čítaš, tým viac vieš – podujatie pre deti CVČ (23.2.2022)

Klub spoločenských hier (25.2.2022)

Tradične aj tohto roku sa Podduklianska knižnica zapojila do 23. ročníka **Týždňa slovenských knižníc**, ktorý sa konal od **28.2. do 6.3.2022.**

Hneď prvý deň TSK (28.2.2022) sme pod názvom **O čom bzučia včely** pre žiakov ZŠ

zorganizovali zaujímavú besedu s včelárkou Martinou Mihalenkovou, ktorá žiakov zasvätila do tajomného sveta včelieho spoločenstva, ich poslania v prírode či deľby práce medzi sebou. Na ukážku deťom priniesla aj

včelí úl, včelárske náradie a výrobky, ktoré dopĺňali jej besedu.

V Týždni slovenských knižníc sme zorganizovali besiedku aj pre deti MŠ pod názvom **Predškoláci v knižnici**. Deti materskej školy sme poinformovali o knihách, knižnici, prečítali im rozprávky a hádali hádanky (1.3.2022).

Čítanie je in – zábavné čítanie pre žiakov Školského klubu, ZŠ. Ul. Karpatská. Podujatie bolo zamerané na podporu čítania (1.3.2022).

Čitateľský maratón (2.3.2022). Cieľom čitateľského maratónu je pritiahnúť deti ku knihe. Maratón trval dve hodiny a zúčastnili sa ho žiaci 3. ročníkov piatich základných škôl v meste Svidník.

Umiestnenie základných škôl

1. miesto ZŠ Ul. Karpatská
2. miesto ZŠ Ul. 8. mája a Spojená škola – ZŠ
3. miesto CZŠ sv. Juraja a ZŠ Ul. Komenského

Pasovanie prvákov za čitateľov – informačná výchova spojená so slávnostným zápisom prvákov do knižnice. Prvákov sme oboznámili s knižným fondom a ich zatriedením podľa farebných štítkov. Žiaci, ktorí sa zapísali do knižnice, si mali možnosť vypožičať svoje prvé knihy (4.3.2022).

Dňa 10. 3. 2022 sa v Podduklianskej knižnici konala módna prehliadka študentiek Školy umeleckého priemyslu vo Svidníku, ktorá niesla názov **Recykling, upcykling, redizajn v móde a grafickom dizajne**. Úvodom nás previedla jedna zo študentiek, ktorá porozprávala o ekológii, ochrane životného prostredia a redukcii odpadu, ktorý vzniká v módnom priemysle v nemalom množstve. Hlavná myšlienka tohto podujatia bola poukázať na to, že tvoriť kreatívne a originálne módne kúsky sa dá aj ekologickou cestou. Nasledovala prehliadka jednotlivých modelov, ktoré vznikli už spomínanou recykláciou, upcykláciou a redizajnom. Výstavu eko modelov mladých a kreatívnych študentov si návštevníci knižnice mohli prezrieť do 30. 3. 2022 v našich priestoroch.

16. marca 2022 sme našim **Bibliobusom** navštívili Základnú školu v Giraltovciach, ktorá nás oslovila s požiadavkou uskutočniť podujatie pre svojich žiakov na 2. stupni. Ich túžbu spoznať služby bibliobusu sme splnili a za ich veľké nadšenie a vdornosť ďakujeme.

Život s rozprávkou – pri príležitosti výročia narodenia Pavla Dobšinského (16. marca 1828), známeho zberateľa slovenských rozprávok sme zorganizovali besedu pre žiakov 5. ročníka ZŠ Nižný Mirošov. Žiakov sme oboznámili so životom a dielom Pavla Dobšinského a čítali si jeho rozprávky (25.3.2022).

Knihy vidíme srdcom, nielen očami. Pre obyvateľov Senior domu Svida sme 29. 3. 2022 pripravili podujatie, venované mesiacu knihy. Seniorov sme oboznámili, prečo je marec mesiacom knihy, kto bol Matej Hrebenda a ako sa zaslúžil o šírenie osvety a vzdelanosti. Na jeho počesť je už od roku 1955 v bývalom Československu marec považovaný za mesiac knihy. Jeho meno dnes nesú Knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebandu v Levoči a Knižnica Mateja Hrebandu v Rimavskej Sobote.

Pre študentov 3. roč. Gymnázia DH vo Svidníku sa 29.3.2022 uskutočnila **Hodina bibliografie** s podnázvom **Ako pracovať s literatúrou** pri spracovávaní stredoškolských odborných prác, ktorá bola zameraná na citovanie literatúry a popis jednotlivých dokumentov.

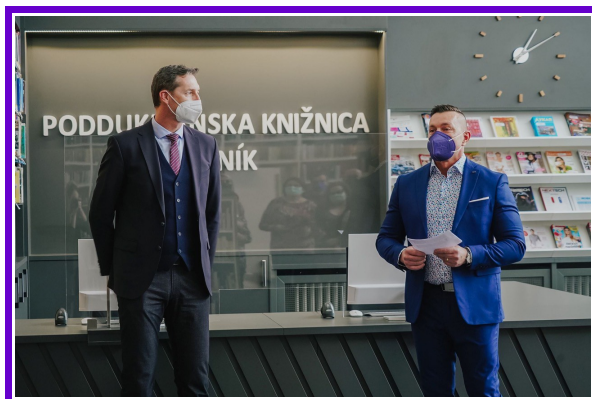

pracovníčky oddelenia služieb

Vynovené priestory Podduklianskej knižnice vo Svidníku

Slávnostné otvorenie zmodernizovaných a vynovených priestorov Podduklianskej knižnice

sa hlavne vďaka **Fondu na podporu umenia**, ktorý bol hlavným partnerom projektu pod názvom **Obnova interiéru Podduklianskej knižnice vo Svidníku**, uskutočnilo 9. marca 2022. Na úvod si prítomní vypočuli báseň v podaní Katky Vygodovej, žiačky ZUŠ vo Svidníku. Všetkých prítomných potom privítal riaditeľ knižnice Kamil Beňko a pozdravil ich aj predseda Prešovského samosprávneho kraja Milan Majerský, ktorý ocenil modernizáciu priestorov Podduklianskej knižnice. Veríme, že

touto obnovou interiéru Podduklianskej knižnice zatraktívňime a skvalitníme poskytovanie knižnično-informačných služieb čitateľom a návštevníkom a zároveň vytvoríme funkčné a esteticky príjemné prostredie, ktoré bude slúžiť aj ako oddychová zóna. Prínosom tohto projektu je získanie kvalitných, ekologicky vyhovujúcich regálov na knihy a ostatného knižničného nábytku. Naše poďakovanie okrem FPU, hlavného partnera projektu, patrí aj Prešovskému samosprávemu kraju, ktorý tiež finančnou čiastkou prispel k tejto obnove. Poďakovanie patrí aj zamestnancom knižnice, ktorí sa podieľali na prácach súvisiacich s realizáciou obnovy výpožičných priestorov v knižnici a na uložení knižničného fondu do nových regálov.

Nadežda Mičáková

Fond na podporu umenia podporil projekt Podduklianskej knižnice na nákup kníh pod názvom Literatúra poznania a poznanie literatúry

Aj dnešný moderný človek, ktorý je obklopený novodobými výtvarnými technikami, najmä internetom, ak sa chce zorientovať vo svete kníh a iných informačných dokumentov, ak sa chce vzdelávať, študovať, bez kníh a knižnice sa nezaobíde. Každá knižnica má v knižničnom systéme svoje miesto a svoje poslanie. Pri získavaní informačných materiálov vychádza z konkrétnych úloh, ktoré v tomto systéme plní. Knižnica môže plniť svoje úlohy len vtedy, keď obsahuje určité množstvo informačných materiálov - knižničný fond. Jednou z najdôležitejších a najzodpovednejších prác knihovníka je doplňovanie knižničného fondu, pretože počet dosiahnutých výpožičiek a čitateľov vo veľkej miere závisí práve od toho, či má knižnica správne zložený a doplňovaný knižničný fond. Preto je potrebné tento fond neustále dopĺňať a aktualizovať o takú literatúru, ktorá v čo najväčšej miere spĺňa požiadavky čitateľov nielen po stránke kvalitatívnej, ale aj so zreteľom na všetky vekové kategórie zohľadňujúc široké spektrum ich záujmov a potrieb. Zámerom a cieľom projektu Podduklianskej knižnice vo Svidníku pod názvom **Literatúra poznania a poznanie literatúry**, na ktorý sme dostali finančné prostriedky v hodnote **9 000.- € od Fondu na podporu umenia**, bolo zabezpečiť dostatok kvalitnej a aktuálnej literatúry pre návštevníkov našej knižnice a podporiť tak stratégiu celoživotného vzdelávania.

Už celkom malé deti spolu s rodičmi navštevujú našu knižnicu a požičiavajú si knihy určené ich vekovej kategórii. Hlavne u nich, ako u našich budúcich čitateľov, sa snažíme zachytiť záujem

o knihy primerané ich veku, ako sú: leporelá, knihy tlačené veľkými písmenami alebo obrázkové knihy, ktoré ich zaujmú aj vďaka ich výtvarnej stránke. Ďalšou kategóriou našich čitateľov sú žiaci základných škôl, pre ktorých sme zabezpečili okrem kníh na tzv. mimočítankové čítanie aj knihy dobrodružné, fantastické, detektívne a humorné, ale aj knihy náučného charakteru z rôznych vedných odborov. Pre dospelých používateľov a študentov stredných a vysokých škôl sme zakúpili knižný fond z oblasti sociológie, psychológie, pedagogiky, ekonomiky, medicíny, manažmentu, rôzne encyklopédie, slovníky,

knihy populárno-náučné, a na spestrenie a využitie voľného času aj romány historické, dobrodružné, fantazijné, ľúbostné a iné.

Do fondu knižnice bolo zakúpených a spracovaných **579 titulov kníh, t.j. 779 exemplárov**. Tento knižný fond zakúpený z poskytnutej dotácie na rok 2021 je umiestnený na oddelení služieb čitateľom v stacionárnej knižnici a v bibliobuse. Rozdelenie podľa tematických skupín: krásna literatúra pre dospelých 357 kn.j., krásna literatúra pre deti 198 kn.j., odborná literatúra pre deti 47 kn.j., odborná literatúra pre dospelých 177 kn.j. (S-54, V-42, H-3, T-9, I-69).

O zakúpených knihách z dotácie čitateľskú verejnosť informujeme a zároveň tieto publikácie propagujeme na výstavkách kníh v priestoroch stacionárnej knižnice a v bibliobuse, kde si používatelia knižnice môžu vybrať z tejto ponuky nových kníh, ale aj prostredníctvom plagátov a informácií v okresných novinách a v časopise Podduklianský knihovník, ktorý vydáva Podduklianska knižnica, na webovej stránke Podduklianskej knižnice www.podduklianskakniznica.sk a na facebooku.

Touto cestou sa chceme srdečne poďakovať **FONDU NA PODPORU UMENIA**, ktorý prispel k obohateniu a k zatraktívneniu nášho knižničného fondu.

Nadežda Mičáková

Oddelenie ako ho (ne)poznáte

V tejto rubrike oddelenie bibliografie a regionálnej literatúry, postupne predstavuje rozličné typy regionálnych dokumentov s ich stručnou charakteristikou a využiteľnosťou pre každého, kto chce hlbšie poznať nádherný poddukliansky región, jeho históriu a súčasnosť, jeho malebné zákutia, ktoré sa snúbia s pohostinnosťou a láskavosťou ľudí v tomto regióne. Veríme, že si ctený čitateľ nájde cestu do knižnice a načerpá a prehĺbi si svoje vedomosti o tomto regióne aj prostredníctvom uvedeného knižničného fondu.

DROBNÉ REGIONÁLNE DOKUMENTY

Mapy

V tomto článku predstavíme mapy ako ďalší z regionálnych dokumentov oddelenia bibliografie a regionálnej literatúry Podduklianskej knižnice vo Svidníku. Na úvod uvádzame charakteristiku mapy podľa Wikipédie: *mapa je zjednodušené zobrazenie priestoru, navigačná pomôcka, ktorá zdôrazňuje vzťahy medzi objektmi v priestore. Najčastejšie je mapa dvojrozmerné, geometricky presné zobrazenie trojrozmerného priestoru. Mapa je základným výrazovým prostriedkom geografie. Mapy vo všeobecnosti sú druhom dokumentu, ktorý podáva kartograficky zobrazený model reality obsahovo doplnený obrazom stavu prírodných, sociálno-ekonomických, kultúrnych, technických objektov a javov, formalizovaných pomocou kartografického znakového systému. Do kartografických dokumentov možno zaradiť všetky samostatne vydané mapy, plastické mapy, glóbusy, ako aj kartografické atlasy a súbory máp. Podstatným znakom máp je mierka mapy, ktorá je hlavným ukazovateľom jej podrobnosti. Mapy zobrazujúce zemský povrch sa označujú za topografické mapy. Pri konštrukcii geografických máp je významným faktorom kartografické zobrazenie. Dôležitou súčasťou geografických máp sú kartografické symboly, ktorých významy sú uvedené v legende. Súbor viacerých máp sa označuje ako atlas.*

V oddelení bibliografie a regionálnej literatúry v rámci typológie regionálneho knižničného fondu sa nachádzajú aj mapy s regionálnym aspektom. Patria k orientačným mapám, zobrazujú ulice, infraštruktúru či turistické zaujímavosti mesta Svidník či mesta Stropkov a ich pomenovanie. Niekoľko z máp môžeme charakterizovať ako dejepisné mapy, ktoré zobrazujú kultúrno-historické a vojenské objekty, potom sú to geografické mapy, ktoré zobrazujú zemský povrch, v našom prípade prírodné objekty. V poslednom období sa rozšírili aj tzv. maľované mapy miest a regiónov.

Predstavujeme vám súbor niekoľkých máp s regionálnym aspektom, ktoré sa nachádzajú v našom oddelení. V roku 1972 boli vydané dve turistické mapy

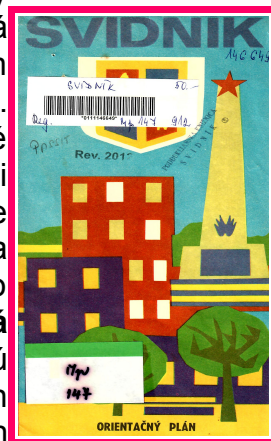
Bardejov Dukla Domaša v edícii Súbor turistických máp a Letná turistická mapa. Tieto

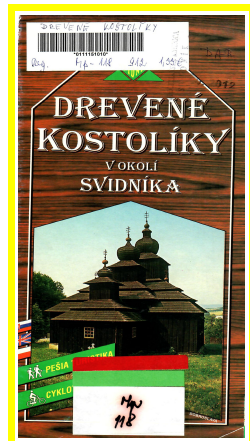
mapy o. i. obsahujú aj stručnú charakteristiku obcí a ich pamiatok v okresoch Bardejov, Svidník a Vranov nad Topľou v spojitosti s kartografickými symbolmi, ktorých význam je uvedený v legende máp. V roku 1975 bola vydaná mapa mesta Svidník pod názvom **Svidník. Orientačný plán**. Okrem legendy a vysvetliviek symbolov je doplnená stručnou

charakteristikou mesta Svidník a fotografiami pamiatok, zoznamom ulíc a informáciami o inštitúciách v meste. Z mapy môžeme zistiť napr. názvy a pomenovania ulíc v roku **1975** a ďalšie zaujímavosti. Z ďalších máp uvádzame mapu **Ondavská vrchovina**, je to horský celok v oblasti priľahlých krajinných celkov, ako je Spiško-Šarišské medzihorie, Beskydské predhorie, Košická kotlina, Slanské vrchy či Východoslovenská pahorkatina a Laborecká vrchovina. Text je venovaný aj stručným dejinám Horného Šariša, nevynímajúc mesto a okres Svidník. Súčasťou tejto mapy je aj mapka Geomorfologické členenie SSR v mierke 1 : 1 500 000. Mapa poslúži používateľovi získať podrobnejšie informácie

súvisiace s týmto horským celkom a turistické zaujímavosti. Mapa bola vydaná v roku **1990**. Firma PeKOS - služby pre podnikateľov vo Svidníku vydala v r. **1993** dve mapy pod názvom **Svidník. Orientačná mapa mesta a Stropkov. Orientačná mapa mesta**. Mapy obsahujú kartografické znakové systémy firiem, ulíc a celej infraštruktúry oboch miest. Sú spestrené upútavkami súkromných firiem, kultúrnych a iných inštitúcií. Obsahujú zoznamy inzerujúcich firiem, dôležité telefónne čísla a ďalšie zaujímavosti. Spoločnosť AAA Bratislava vydala v roku **1997** mapu pod názvom **Svidník. Mapa mesta. Stadtplan – City Map** rozšírenú o legendu v slovenčine, nemčine a angličtine, nové ulice, firmy a ďalšiu infraštruktúru mesta, súčasťou mapy je aj stručná

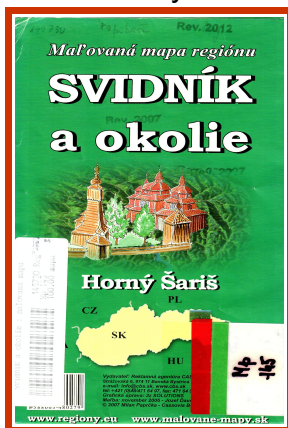

história mesta Svidník. Z formálneho hľadiska mapa upúta záujemcu aj peknou farebnou titulnou stranou. Tak trochu dejepisnou mapou môžeme nazvať ďalšiu mapu pod názvom **Drevené kostolíky v okolí Svidníka** v mierke 1 : 75 000, ktorú v roku **1998** vydala Regionálna rozvojová agentúra vo Svidníku. Svidnícky okres je známy sakrálnymi pamiatkami, ku ktorým patria drevené kostolíky (chrámy). Sú to skvosty ľudovej kresťanskej architektúry Rusínov v okrese Svidník. Mapa obsahuje aj zoznam 12-tich drevených chrámov s ich stručným popisom a fotografiami Petra Holenta, známeho profesionálneho fotografa, rodáka zo Svidníka. Texty sú uvedené v slovenčine, angličtine a poľštine. Mapa obsahuje legendu a vysvetlivky vzťahujúce sa na kostolíky, trasy pre cyklistov

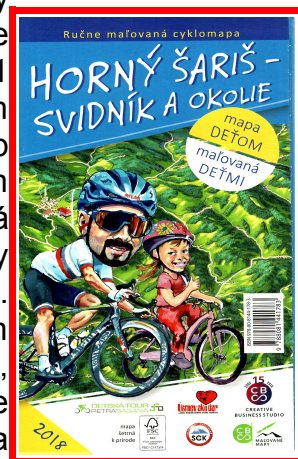

a turistické značkované chodníky. Pre turistov a záujemcov je to veľmi praktická mapa s cennými informáciami. Najnovšia mapa **Svidník. Mapa mesta** bola vydaná v roku **2006**. Okrem kartografie v textovej časti obsahuje stručné dejiny mesta Svidník, zoznam kultúrnych a historických pamiatok mesta, charakteristiku Vojenského múzea a Múzea ukrajinskej kultúry, kúpaliska Vodný svet a ostatné informácie pre turistov. Textová časť mapy je v slovenčine a v poľštine. V roku 2012 bola vydaná mapa pod názvom **Údolie smrti : história a pamiatky** v rámci mikroregiónu Údolie smrti. Mierka mapy je 1:50 000. Mapa obsahuje aj fotografie vojenských historických pamiatok, ktoré sú spojené s druhou svetovou vojnou a Karpatsko-duklianskou operáciou ako aj charakteristiku mikroregiónu Údolie smrti, ktoré tvorí zoskupenie deviatich obcí Kapišová, Dobroslava, Nižná Pisaná, Vyšná Pisaná, Kružlová, Svidnička, Vápeník, Dlhoňa

a Havranec. Text je v slovenčine, angličtine a v poľštine. Mapa bola vydaná v rámci projektu Údolie smrti a Regionálneho operačného programu – opatrenie: Podpora a rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu, prioritná os – Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a rozvoj cestovného ruchu, ktorý realizoval Obecný úrad v Kružlovej.

Predstavíme ešte maľované mapy **Svidník a okolie : maľovaná mapa regiónu**, ktorá bola vydaná v r. 2006. Textová časť s fotografiami predstavuje stručnú charakteristiku mesta Svidník a okolitých obcí v slovenčine, angličtine a v poľštine. V roku 2010 vydalo Gréckokatolícke arcibiskupstvo Prešov v rámci projektu Záchrana drevených chrámov na Medzinárodnej drevenej ceste ručne maľovanú mapu **Drevené chrámy v poľsko-slovenskom pohraničí**. Mapa obsahuje aj drevené chrámy v okrese Svidník a v okrese Stropkov. Text je v slovenčine, angličtine a v poľštine. V roku 2011 bola vydaná ďalšia maľovaná mapa pod názvom

Svidník : ručne maľovaná mapa mesta. Zo série maľovaných máp bola v roku 2018 vydaná ručne maľovaná cyklotmapa pod názvom **Horný Šariš – Svidník a okolie**. Je to mapa deťom a maľovaná deťmi. Maľovaná mapa vzdeláva deti na školách. Maľované mapy zaujmú záujemcu pestrosťou farieb a obsahovou nápaditosťou. V závere je potrebné skonštatovať, že aj mapy sú výrazným dokumentom pre poznávanie regiónu, jeho pamiatok, dejín, infraštruktúry a prírodných krás. Aj prostredníctvom máp môže záujemca porovnávať minulosť s prítomnosťou. Regionálne mapy sa dajú využiť na hodinách regionálnej výchovy, geografie, dejepisu na základných školách, ale siahnu po nich aj stredoškólači, vysokoškólači, historici a ostatní záujemcovia. Predovšetkým však regionálne mapy ocení turista, ktorý navštevuje náš región.

Emília Kudlová

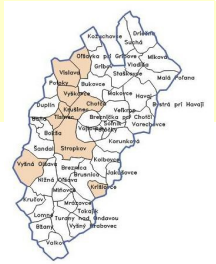

Použitá literatúra

regionálny knižničný fond PK a mapy, ktoré sú uvedené v článku.

Regionálne osobnosti

Každý kraj, mesto, či obec má osobnosti, ktoré sa v historickom vývoji spoločnosti, ale aj v súčasnosti zaslúžili o rozvoj určitej oblasti spoločenského života a svojím menom sa preslávili nielen doma, ale aj za hranicami svojej vlasti. Hovoríme im REGIONÁLNE OSOBNOSTI. Poznať takéto osobnosti svojho regiónu patrí ku všeobecnej vzdelanosti a hrdosti každého občana. Je treba chrániť ich kultúrne a duchovné dedičstvo pre terajšie i budúce generácie ako nevyčerpatelnú studnicu vedomostí, kultúry, zručnosti a vzdelanosti nášho ľudu v kraji pod Duklou. A práve toto je cieľom uvedenej rubriky, v ktorej predstavujeme osobnosti z regiónu Svidník z rozličných oblastí spoločenského života.

Aladár Šaláta

lekár a bývalý riaditeľ Okresného ústavu národného zdravia vo Svidníku

Vo februári 2022 uplynulo 75 rokov od vzniku Nemocnice s poliklinikou arm. gen. L. Svobodu vo Svidníku. Na jej vzniku a na poskytovaní zdravotníckych služieb pacientom majú veľký podiel lekári, zdravotné sestry, ošetrovatelky, vlastne celý zdravotnícky personál nemocnice. Nemocnica vo Svidníku po vybudovaní v r. 1947 mala to šťastie, že tesne po vojne do nej prichádzali lekári – špecialisti, starší a skúsenejší, ale aj mladí, ktorí od nich čerpali skúsenosti. Je ešte potrebné dodať, že situácia po druhej svetovej vojne bola vo Svidníku a v celom podduklianskom regióne veľmi nepriaznivá či už z hľadiska materiálneho, sociálneho, kultúrneho, vzdelanostného, ale najmä zdravotného. Zdravie je pre vývoj človeka a jeho ďalšie uplatnenie v živote, popri vzdelaní a iných prioritách, najdôležitejšie. Z historických dokumentov a ešte žijúcich pamätníkov sa dozvedáme, že zdravotníctvo v kraji pod Duklou tesne po vojne, v rokoch 1945-1946, takmer nefungovalo. Prvý povojnový lekár vo Svidníku Miron Pribula, ktorý nastúpil do Svidníka ako prvý stabilný praktický lekár 1. mája 1945 pre celé územie okresu Svidník, ktorý mal vtedy 15 tisíc obyvateľov, povojnovú situáciu opísal vo Vedeckom zborníku Múzea ukrajinskej kultúry č. 2 Šljach do voli (Cesta k slobode), z r. 1986, v spomienkovom článku pod názvom „J dyvyty sja bulo važko“ (Aj pozerat' sa bolo ťažko) o. i. takto, citujem: „*Vo Svidníku som začal pracovať v máji 1945 ako jediný lekár v celom okrese. Práce na novom pôsobisku vo Svidníku bolo veľmi veľa, ale o podmienkach radšej nehovorím. Nechcelo sa mi veriť, že vo Svidníku vtedy nebolo skoro žiadneho privátneho ubytovania. Človek sa na každom kroku stretával s obhorenými a rozbitými domami, s rozvalinami domov, ktoré pôsobili odstrašujúco... Ľudia sa pomaly vracali z evakuácie a z lesov. V budove starej školy bol umiestnený dezinfekčný prístroj. Na križovatke stál milicionár, ktorý denne i v noci informoval vracajúcich sa obyvateľov o tom, že majú ísť na hygienickú procedúru.* Neskôr tento

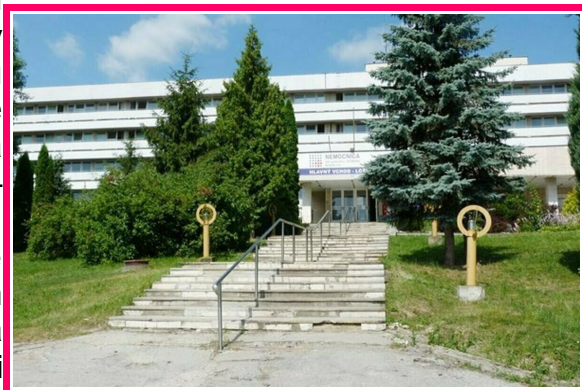
prístroj sa presúval z obce do obce, aby pomohol obyvateľom zbaviť sa nečistôt a rôznych chorôb. Transportné zásoby neboli. Trochu lepšia situácia nastala, keď vojenské veliteľstvo nám pridelo auto „Tatrovka“ pre transport osôb, potravín, obuvi. Neskôr nám bolo pridelené ďalšie auto „Populár“. Dostali sme ešte sanitné auto, ktoré obsluhoval sám lekár. Pacienti po poskytnutí prvej odbornej lekárskej pomoci boli prevezení do Bardejova. Často sa stávalo, že pomoc chorému pre nedostatok transportných zásob bola poskytnutá neskôr alebo vôbec ju nedostal. Napríklad v okrese bolo mimoriadne veľa mín. Ľudia denne trpeli na následky tejto strašnej zbrane, ale všetkým pomôcť nebolo v praktických silách lekára.,,

K výraznejšiemu rozvoju zdravotníctva došlo až vybudovaním prvej barakovej nemocnice vo Svidníku, na vybudovaní ktorej mal zásluhu armádny generál Ludvík Svoboda

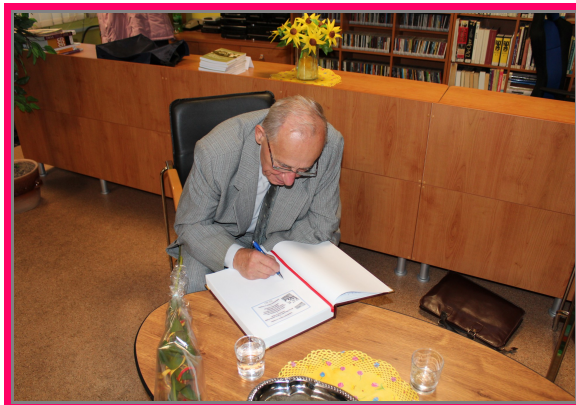
a vtedajšie vedenie mesta. Nemocnica bola odovzdaná do užívania 2. februára 1947 (v dobovom periodiku Prjaševščina z roku 1947 sa uvádza, že slávnostné otvorenie tejto nemocnice bolo 16.2.1947 a nemocnica mala názov Štátna nemocnica Svidník). Výrazným posunom v oblasti poskytovania zdravotníckych služieb bolo otvorenie prvého lôžkového oddelenia chirurgického monoprimaryátu 23.2.1947 v drevenom nemocničnom baraku s počtom 50 postelí a nástup ďalšieho lekára, MUDr. Machálka. V tomto čase bola v našom kraji vysoká chorobnosť

na tuberkulózu, a preto bol vďaka medzinárodnej organizácii UNRRA postavený v areáli nemocnice pavilón na liečbu tuberkulózy. Pavilón bol dokončený v roku 1951. Keďže vtedy v Prešovskom kraji nebolo odborníkov na liečbu tejto choroby (okrem jedného v Prešove a jedného v Humennom) bol pavilón využitý na zriadenie štyroch oddelení nemocnice – interného, chirurgického, detského a pôrodnice. Bolo to núdzové zariadenie, ako príklad – detské oddelenie pozostávalo z jednej izby na internom oddelení. Do tohto zdravotníckeho prostredia postupne prichádzali lekári - špecialisti a medzi nich patril aj lekár **Aladár Šaláta**, ktorý do svidníckej nemocnice prišiel v roku 1956, tesne po promócií. A práve o ňom je tento článok ako o jednom z lekárov, ktorý výrazne ovplyvnil chod zdravotníctva v meste Svidník a v okrese Svidník najmä v oblasti pediatrie.

Aladár Šaláta narodil sa 8.2.1931 v obci Dobrá nad Ondavou, ktorá bola neskôr zatopená kvôli výstavbe vodného diela Veľká Domaša. V rokoch 1942-1950 študoval na gymnáziu v Prešove, potom bol poslucháčom medicíny v Košiciach, odkiaľ postúpil na Fakultu detského lekárstva Karlovej univerzity v Prahe. Po promócií v roku 1956 nastúpil ako lekár detského oddelenia vo svidníckej nemocnici. V rokoch 1958-1960 zakladal detské oddelenie v nemocnici v Starej Ľubovni. Od roku 1960 bol primárom detského oddelenia v nemocnici vo Svidníku, v rokoch 1971-1982 bol zároveň riaditeľom Okresného ústavu národného zdravia vo Svidníku (terajšia Nemocnica s poliklinikou arm. gen. L. Svobodu). Teda vo Svidníku ako lekár pôsobil vyše 25 rokov. V rokoch 1982-1983 bol primárom Detskej kliniky v Košiciach a v rokoch 1983-1990 riaditeľom Bardejovských kúpeľov. Patrí medzi významné osobnosti v oblasti zdravotníctva vo Svidníku. Bol prvým okresným pediatrom, v 60-tych rokoch pomáhal vybudovať detské lôžkové oddelenie, zriadil detskú ozdravovňu v Šarišskom Štiavniku, podnietil príchod ďalších lekárov do Svidníka. Venoval

sa aj výskumu, ktorý zúročil vo svojej kandidátskej dizertačnej práci na tému **Rast dojčiat vo vidieckom prostredí na severovýchodnom Slovensku**, ktorá bola spracovaná v roku 1971. Získal titul CSc. Venoval sa aj publicistike, bol autorom mnohých článkov

v odborných lekárskejších periodikách. Na počesť 50. výročia vzniku svidníckej nemocnice uverejnil Aladár Šaláta v okresných novinách Dukla seriál spomienkových príbehov zo svojej lekárskej praxe vo Svidníku pod názvom „**Nezábudky**“, ktoré uverejňoval od februára 1996 do februára 1997. Po dvoch rokoch, od januára 1999 do augusta 1999, uverejnil v novinách Dukla v cykle **Svidník, ľudia, roky** ďalšie spomienkové príbehy (celkom 31). Všetky jeho príbehy sú veľmi cenné, sú napísané ľudsky, sviežo, zaujímavo, často aj v humorne ladenom štýle. Odrážajú realitu doby,

ktorú autor zachytáva a ktorú zažil. Záver tohto cyklu autor nazval **Zlatý fond nemocnice**, kde konštatuje, že je to *seriál o starom dobrom Svidníku a nepochybuje o tom, že aj ten dnešný je taký, ako ho poznal*. Ďalej konštatuje, že *prejdú roky, desaťročia a snáď niekto si pozrie v archíve možno už zažltnuté stránky Dukly. Možno, že to bude lekár, možno profesijne inak zameraný človek, ktorého tieto spomienky zaujmú a porovná ich s aktuálnym stavom zdravotníctva i so životom vo Svidníku vôbec*. Publicistu v sebe nezaprel ani v roku 2006, opäť v novinách Dukla uviedol rozsiahly článok plný faktov, ktoré sa týkali zdravotníctva nielen vo Svidníku, ale v celom okrese, pod názvom **Svidnícke zdravotníctvo s akým som sa stretol pred 50-timi rokmi**.

Pokračoval aj v roku 2008 sériou troch článkov pod názvom **Vtedy, pred 50 rokmi...**, ktoré boli venované histórii a činnosti detského oddelenia a nemocničnej starostlivosti o deti v okrese Svidník. V roku 2012 vydal publikáciu pod názvom **Príbehy spod Ondavskej vrchoviny**, ktorú venoval spomienkam na svoju rodnú obec, jej obyvateľov, kapitola v knihe **Príbehy v bielom** je venovaná jeho lekárske

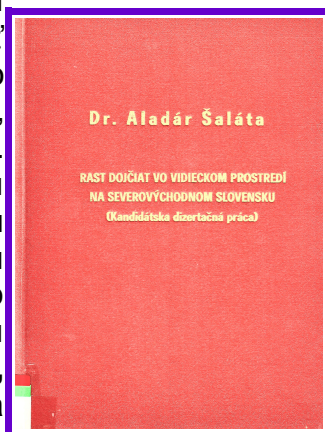
mu pôsobeniu vo Svidníku. Uvedená publikácia bola slávnostne prezentovaná v Štátnom archíve Prešov, pracovisko Svidník, 26.2.2013 a v Podduklianskej knižnici vo Svidníku 1.10.2013, o. i. aj za účasti bývalých zdravotných sestier zo svidníckej nemocnice. Na oboch podujatiach účastníci určite ocenili aj jeho rétorické schopnosti, rozprávačského ducha a jeho zmysel pre humor.

V roku 1981 bol ocenený čestným titulom **Zaslúžilý lekár** pri príležitosti rozvoja starostlivosti o zdravie detí a za výsledky dosiahnuté v boji proti dojčenskej úmrtnosti v okrese Svidník. Vtedy to bol prvý lekár v histórii svidníckeho zdravotníctva, ktorému bol tento titul udelený. Pri príležitosti životného jubilea získal v roku 2006 ocenenie **Cena primátora mesta Svidník**. Aladár Šaláta, už na dôchodku, bol predsedom Klubu dôchodcov v Bardejovských Kúpeľoch a v rámci cestovného

ruchu 6 rokov pôsobil ako turistický sprievodca pre zahraničných turistov, s ktorými navštevoval historické pamiatky v okresoch severovýchodného Slovenska, o.i. navštevoval

s nimi aj pamätné miesta v okrese Svidník. Zomrel **29.10.2020** v Bardejovských Kúpeľoch. Ak máme zúročiť prínos MUDr. Aladára Šalátu, CSc. pre mesto Svidník a okres Svidník v oblasti zdravotníctva, ten prínos bol značný. Bol prvým okresným pediatrom, v 60-tych rokoch 20. storočia pomáhal vybudovať detské lôžkové oddelenie v nemocnici, bol primárom detského oddelenia. Ako lekár - pediater zaslúžil sa o starostlivosť o detí, o zníženie dojčenskej úmrtnosti, ale aj o zdravý rast a vývoj detí. V rokoch 1971-1982 bol riaditeľom vtedajšieho Okresného ústavu národného zdravia vo Svidníku (terajšia Nemocnica s poliklinikou arm. gen. L. Svobodu Svidník). Zriadil detskú ozdravovňu v Šarišskom Štiavniku. Podnietil príchod ďalších lekárov do Svidníka, čím svidnícka nemocnica poskytovala pacientom kvalitnú lekársku starostlivosť. **A takou nemocnicou s kvalitnými lekármi, kvalitnou lekárskou starostlivosťou je svidnícka nemocnica dodnes!** V jednom zo svojich článkov sa Aladár Šaláta vyjadril, že Svidník považuje za svoje druhé rodisko. Mal rád Svidník a ľudí v ňom. Bol obľúbeným lekárom medzi obyvateľmi Svidníka a okolia, medzi pacientmi. Bol to lekár s hĺbkou ľudskosti, charity a lekárskej kvality. Regionálne osobnosti, ktoré predstavujeme na stránkach nášho časopisu, sú dôkazom toho, že aj v našom meste a regióne, ktorý je počtom obyvateľov malý, žili a žijú významné osobnosti. Každý lokálpatriot by ich mal poznať a byť hrdý na to, aké hodnotné diela, činy vykonali, vytvorili a vykonávajú a vytvárajú dodnes.

Emília Kudlová

Použitá literatúra:

Kotulič, Andrej: Ocenenie práce lekára / Andrej Kotulič.- In: Dukla.- Roč. V, č. 2 (1982), s. 3

Sivák, Pavol: „Doktor Pribula, armádny generál Svoboda a doktor Machálek“ : Aladár Šaláta o histórii jubilujúcej svidníckej nemocnice / Pavol Sivák.- In: Podduklianske novinky.- Roč. 6, č. 21 (2007), s. 10-11

Šaláta, Aladár: Rast dojčiat vo vidieckom prostredí na severovýchodnom Slovensku : (kandidátska dizertačná práca) / Aladár Šaláta.- Svidník, august 1971.- 123 s.

Šaláta, Aladár: Svidnícke zdravotníctvo s akým som sa stretol pred 50-timi rokmi / Aladár Šaláta.- In: Dukla.- Roč. 16/6, č. 33 (2006), s. 6.- ISSN 1335-6798

Šaláta, Aladár: Ako to vlastne bolo : (zo spomienok bývalého riaditeľa Nemocnice s poliklinikou vo Svidníku) / Aladár Šaláta.- In: Dukla.- Roč. XXXIII, č. 2 (2011), s. 21.- ISSN 1335-6798

Košťová, Emília: Legenda svidníckeho zdravotníctva – Aladár Šaláta sa dožíva 80 rokov / Emília Košťová.- In: Podduklianske novinky.- Roč. 10, č. 6 (2011), s. 12.- ISSN 1337-6187

Šaláta, Aladár: Príbehy spod Ondavskej vrchoviny / Aladár Šaláta.- Prešov : Universum, 2012.- 165 s.- ISBN 978-80-89046-76-8

Knižné novinky

2022

Publikácie uverejnené v tomto čísle časopisu boli zakúpené do Podduklianskej knižnice vo Svidníku s finančnou podporou Fondu na podporu umenia

**Encyklopedie fantasy filmu. -
Praha : Nakladatelství XYZ, 2021. - 342 s.**

Tato kniha je velkou mapou pro všechny ochotných "turistů", čo chetú navštevovať nepreberné množstvo kúzelných krajín. Fantasy ale nie je len o udatných hrdinoch, spanilých princeznách, zlých čarodejníkoch a nepremoziteľných drakoch. Zalistujte a zistíte, že na otvorenie brány do žánru filmovej fantasy nepotrebuje žiadne špeciálne zaklínadlo.

JANOVIC, Tomáš

Jajkele medzi nami. - Bratislava : Petrus 2021. - nestr.

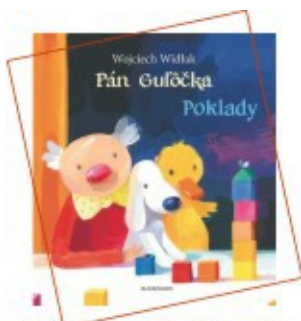
Osvedčená dvojica Janovic - aforista, Cipár - ilustrátor prichádza s ďalšou knihou bonmotov „známeho židovského mudrlanta“ Jajkeleho. Žijeme čas, ktorý dvojici autorov poskytuje skutočne neúrekom námetov a možností vtípne, humorne, ale najmä nemilosrdne nastaviť zrkadlo súčasnému Slovensku a jeho obyvateľstvu.

Životom prekypujúci román o hľadaní lásky storočia, veľkých stratách aj o druhých šanciach. Rodinná sága, v ktorej plachá maliarka Esther opisuje príbehy troch generácií žijúcich pod jednou strechou, sa vinie z blatistých petrohradských predmestí až do Kodane a Paríža. Keď Estherin starý otec Hannibal kúpi v roku 1921 dom na Palermskej ceste v Kodani, predstavuje si, ako ho naplní operou, bohémym duchom a omamujúcou vášňou, aká je opísaná v Šalamúnovej Piesni piesní. Ale pre jeho nevestu, ruskú hadiu ženu Varinku, sa čas zázrakov skončil vo chvíli, keď videla svoju prvú lásku zmiznúť v útrobach hrocha. Hrocha, ktorý mal byť v skutočnosti slonom a stať sa hlavnou hviezdou otcovho cirkusu. Ich dcéra Eva, letuška milujúca kúzla a zrejme aj jasnovídka, sa vášnivo zamiluje do švédskeho krotiteľa holubov. Hannibalovu túžbu po láske a umení zdedia jeho vnučky, dvojčičky Esther a Olga, ktoré súperia o post rodinnej umelkyne, zatiaľ čo ich staršiu sestru zamestnáva túžba stať sa prvou kozmonantkou na svete. Ako napísal dánsky recenzent, Bjergfeldtovej román v tom najlepšom pripomína švédskych autorov Jonasa Jonassona a Fredrika Backmana, je to vyznanie lásky k životu vo všetkých farbách, ktoré ponúka.

BJERGFELDT, Annette : Kodanská Pieseň piesní. - Bratislava : Premedia 2021. - 333 s.

**WIDŁAK, Wojciech
Pán Gul'ôčka. Poklady. - Prešov : Slniečkovo. - 58 s.**

V poradí štvrté pokračovanie príbehov Pána Gul'ôčku a jeho priateľov, psíka Pluzgierika, kačky Katastrofy a muchy Bzuk-Bzuk. Pán Gul'ôčka je ideálny rodič, otvorený voči svetu, ktorý neochvejne pomáha svojim zverencom objavovať zmysel a poriadok v tomto našom obrovskom svete, ako ísť v živote vlastnou cestou a hľadať nezávislosť v myslení a konaní. Podtitul tejto knihy - Poklady - naznačuje, že ich musíme hľadať a nájsť v každej životnej situácii, každý okamih v živote stojí za zmienku. Ukazuje rodičom, že namiesto čakania na to, čo príde si môžu vychutnať každý moment byť so svojimi deťmi, tu a teraz. Ponúka spoločné čítania, rozhovory a odpovede na nekonečné otázky. Slniečné a teplé ilustrácie Alžbiety Wasiuczyńskiej dávajú knihe neopakovateľnú, príjemnú atmosféru.

Nadežda Mičáková

Knihovnícke všeličo

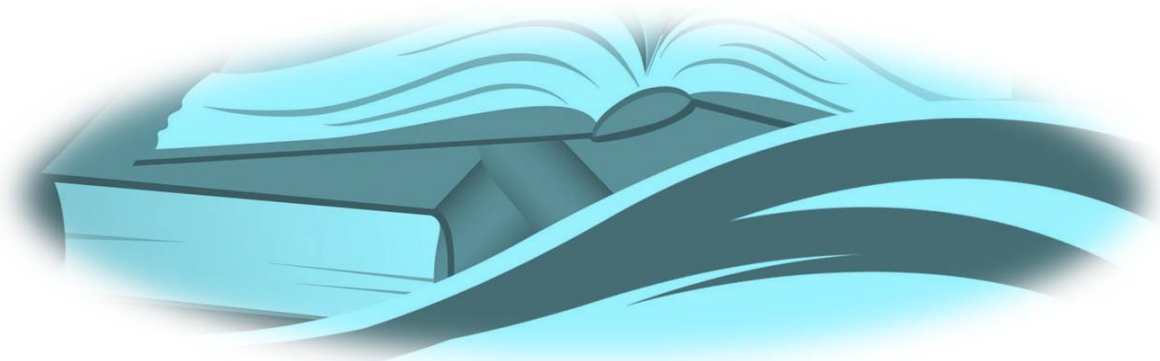
Kniha, knižnica, ľudia okolo kníh a knihovníci patria už po stáročia neodmysliteľne k sebe. A o tom je aj nová rubrika v našom časopise, v ktorej uverejňujeme zaujímavosti, postrehy, informácie, tipy, inšpirácie, rozhovory, kuriozity z domova a zo sveta, tykajúce sa písaného slova, sveta kníh, knižníc a ľudí spojených s nimi. A keďže tento proces poznávania nikdy nekončí, aj kúzlo poznávania trvá a naďalej láka...

Pokiaľ patríte medzi ostrieľaných knihomoľov, nemali by ste si nechať ujsť TOP 25 knižných zaujímavostí a rekordov.

1. Svetový rekord v čítaní kníh držia obyvatelia Indie. Čítaniu sa venujú neuveriteľných 10,7 hodín týždenne!
2. To, že Biblia je najčítanejšou knihou na svete, je známy fakt. V prvej trojke však nájdete aj Citáty Mao Ce-tunga a mladého čarodejníka Harryho Pottera.
3. Pri najčítanejšej knihe ešte ostaneme. Znie to neuveriteľne, ale najviac kradnutou knihou z knižníc je práve Biblia!
4. Pokiaľ sa zameriame na knižné série, tak zistíme, že najpredávanejšou sériou všetkých čias je tá s Harrym Potterom.
5. Milujete vôňu starých kníh? V tom prípade vedzte, že aj táto vlastnosť má svoje pomenovanie. „Trpíte“ totiž Bibliosmiou.
6. Pokiaľ sa potrebujete upokojiť, vyskúšajte sa začítať do obľúbeného príbehu. Čítanie kníh minimálne 6 minút denne môže znížiť úroveň stresu až o 68 %.
7. Najdlhšia veta, ktorá bola kedy publikovaná v nejakej knihe má neuveriteľných 823 slov! Nájdete ju v knihe Bedári od Victora Huga.
8. Z jedného stromu môže v priemere vzniknúť až 50 kníh.
9. Chceli by ste si vyskúšať, aké to je napísať román? V tom prípade si pripravte poriadnu porciu voľného času. Napísanie jedného románu totiž trvá v priemere 475 hodín.
10. O tom, že čítanie je prospešné, sme už písali. Vedeli ste však o tom, že pravidelné čítanie môže znížiť rýchlosť poklesu pamäti človeka takmer o tretinu?
11. Skúste si tipnúť, ktorá kniha bola ako prvá napísaná na písacom stroji. Pokiaľ ste mysleli na Dobrodružstvá Toma Sawyera, hádali ste správne.
12. Abibliofóbia je pomenovanie pre strach z nedostatku materiálu na čítanie.
13. Bill Gates v roku 1994 kúpil knihu od Leonarda da Vinciho s názvom Codex Leicester. Zaplatil za ňu neuveriteľných 30,8 milióna dolárov a stala sa tak najdrahšou knihou na svete.
14. Univerzitná knižnica na Harvarde ukrýva nezvyčajné tajomstvo. V jej zbierke sa totiž nachádza kniha Des destineés de l'ame, ktorá je viazaná v ľudskej koži.
15. V Guinnessovej knihe rekordov nájdeme aj záznam o najväčšej knihe na svete. Vznikla v Dubaji a je široká 5 a vysoká 8 metrov.
16. Pozrime sa na to aj opačne. Úplne najmenšia kniha má 30 strán a veľkosť iba 70x100 mikrometrov!

17. Najmladšia autorka na svete Dorothy Straight vydala svoju knihu vo veku iba štyroch rokov! Naopak, najstaršími autorkami sú sestry Delanyové, ktoré publikovali svoje dielo vo veku 105 a 103 rokov.
18. Až 68 % všetkých kníh na svete nakúpili ženy.
19. Odhaduje sa, že ročne je vydaných viac ako 750-tisíc nových titulov.
20. Pokiaľ chcete navštíviť raj každého knihomoľa, vyberte sa do New Yorkského kníhkupectva Barnes & Noble. Jedná sa totiž o najväčšie kníhkupectvo na svete s rozlohou viac ako 14-tisíc metrov štvorcových.
21. Dostali ste niekedy pokutu za oneskorené vrátenie knihy do knižnice? Určite sa však nevyšplhala na sumu, ktorú musela zaplatiť istá Emily Canellos-Sims. Tá si v roku 1955 požičala knihu Days and Deeds a na jej vrátenie si spomenula po 47 rokoch. Výsledok? Pokuta vo výške 345,14 dolárov.
22. Najplodnejšia autorka na svete sa vo svojom 98 rokoch trvajúcom živote veru nenudila. Je totiž autorkou s najväčším počtom napísaných kníh. Publikovala ich neuveriteľných 723.
23. Najstaršie kníhkupectvo na svete by ste mali hľadať v portugalskom Lisabone. Vzniklo v roku 1732 a knihy sa v ňom predávajú ešte aj dnes.
24. Podľa štúdie, ktorá bola publikovaná v časopise Social Science & Medicine vám 30 minút čítania denne predĺži život až o 23 mesiacov.
25. Sú vaše police plné kníh? Stavíme sa s vami, že v porovnaní s najväčšou súkromnou knižnou zbierkou sa jedná o „chudobného“ príbuzného. John Q. Benham z americkej Indiany totiž vlastní vyše 1,5 milióna výtlačkov a pýši sa tak svetovým rekordom.

<https://www.dnes24.sk/svet-knih-je-plny-zaujímavosti-25-faktov-ktore-vas-zarucene-prekvapia-kviz-383925>

ČITATEĽ – TVOR ZLOŽITÝ?!

„Stratený je deň nášho života,
keď sme sa nezasmiali“

S. Chamfort

Čitateľ je živý tvor, zvyčajne homo sapiens (človek rozumný), ktorý príde do knižnice aspoň raz do roka. Do knižnice chodí najčastejšie preto, aby využíval jej služby. Z hľadiska profesionálneho záujmu je knihovník priamo nadšený jeho príchodom, čo prejaví minimálne radostným úsmevom. Čitateľ, zaskočený takým milým prijatím, sa v knižnici začne cítiť ako doma a časom jeho sebavedomie môže stúpnuť natoľko, že sa cíti neobmedzeným pánom knižnice. Tak vzniká temer hamletovská otázka: má knihovník obsluhovať, alebo posluhovať? Odpoveď na túto závažnú otázku si vyžadovala podrobnejšiu analýzu čitateľského zázemia. Jej výsledkom je nasledujúca **typológia čitateľov s humorným nadhľadom**, usporiadaná abecedne. Pre ilustráciu pri charakteristike jednotlivých typov uvádzame krátke príklady z praxe.

ČITATEĽ SUKNIČKÁR sa systematicky a cieľavedome usiluje o priazeň knihovníčky opakovaním v praxi osvedčených lichôtok, zakladajúcich sa zvyčajne na nepravdivých výpovediach o výnimočnosti tej-ktorej „krehkej nádoby“. Týmto spôsobom sa snaží zneužiť dôverčivosť nežného pohlavia vo vlastný prospech, bez ohľadu na dôsledky citových zásahov do jemnej ženskej duše. Okrem efektívneho slovného vyjadrovania využíva čitateľ sukničkáraj ďalšie osvedčené metódy: malé pozornosti materiálneho charakteru (kvety, čokoláda), pozvanie na kávu a pod. Metodické pokyny na likvidáciu tohto typu sú v praxi málo účinné, pretože spracovávanému objektu zvyčajne nie sú galantné spôsoby čitateľa sukničkára nepríjemné (najmä ak ide o muža príťažlivého zovňajšku). Vzhľadom na existujúcu emancipáciu, nevylučuje sa tento typ čitateľiek ani medzi ženami (samozrejme, ak je knihovníkom muž).

Príklad:

Knihovníčka: Nech sa páči, vyberte si z týchto nových kníh. Určite sa vám niečo zapáči.

Čitateľ sukničkáraj: Aby som bol úprimný, najviac sa mi páčite vy.

Knihovníčka: No to som rada, že aspoň niečo sa vám v knižnici páči.

V ďalšom dialógu sa knihovníčka snaží čitateľa presvedčiť, že okrem nej je v knižnici aj veľa pekných kníh. Pokračovanie rozhovoru v tomto duchu sa nevylučuje ani v mimoknižničných priestoroch. Pozvanie na kávu po pracovnom čase prijme knihovníčka podľa toho či: 1. má čas a 2. či sa jej čitateľ páči. V každom prípade musí čitateľovi naznačiť, že ho to nebude oprávňovať na uplatňovanie žiadnych výhod (aspoň pokiaľ ide o knihy).

pokračovanie v ďalšom čísle

Použitá literatúra:

Mičáková, Nadežda : Humorne o knihách, knižniciach a ľudoch okolo kníh. Svidník : Okresná knižnica Svidník, 1993. 35 s. ISBN 80-85147-11-4 .- Poznámka: ilustrácie Ján Halčík

Knížnice z rôznych kútov sveta

zdroj fotografií: <https://sk.pinterest.com/pin/435441857714860944/>

Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia

V tejto rubrike na pokračovanie uverejňujeme tzv. výrazy (frazologizmy), ktoré prekonal tisícročia a používame ich dodnes aj v hovorovej reči.

RUBIKON - PREKROČIŤ RUBIKON

Rubikon – rieka v Taliansku. V starom Ríme bola hranicou Talianska a Galie predalpskej. V penesenom význame „prekročiť Rubikon“ znamená uskutočniť úmysel, rozhodnutie, ktoré už nemožno odvolať, zmeniť (podľa skutočnosti, keď r. 49 pred n.l. prekročil Caesar Rubikon a rozhodol sa tiahnuť na Rím).

SAMARITÁN - MILOSRDNÝ SAMARITÁN

Samaritán – kto nezištné, bez ohľadu na osobu, bez rozdielu pomáha tomu, kto je v núdzi, v nešťastí ; súcitný človek.

Muža na ceste z Jeruzalema do Jericha prepadli lupiči a nechali polomŕtveho ležať pri ceste. Šiel okolo kňaz, ale prešiel okolo po druhej strane. Tiež to urobil léviovec. Samaritán sa však nad obeťou zľutoval, poskytol mu prvú pomoc, odniesol ho do hostinca, hostinskému zaplatil, aby sa oň postaral, a sľúbil mu viac peňazí, keď bude treba. Ježiš rozprával tento príbeh, aby ukázal, že človek by mal byť posudzovaný podľa toho čo robí a nie podľa toho kto je.

SEDEM EGYPTSKÝCH RÁN

Sedem egyptských rán – veľké pohromy ; séria nešťastí, ktoré nasledujú za sebou, reťaz nešťastných príhod.

Zdroj: <http://historija.info/tag/rubikon/>

<https://www.jw.org/sk/ucenie-biblie/otazky/milosrdny-samaritan-vyznam/>

<https://tech.sme.sk/c/5307234/egypt-dostal-desat-ran-od-prirody.html>

Použitá literatúra:

Mičáková, Nadežda. 1998. *Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia II. : výberová bibliografia*. Svidník : Podduklianska knižnica, 1998. 36 s. ISBN 80-85147-27-0

Ked' miluješ knihy...

zdroj fotografií: <https://sk.pinterest.com/pin/245094404696025428/>

"Tvoja knižnica je твоjím rajom."

ERASMUS ROTTERDAMSRÝ

Logická hra

Do obrazca dopĺňajte čísla od 1 do 9. V každom riadku, stĺpci alebo vo vnútornom štvorci 3x3 (zvýraznenom hrubými čiarami) musia byť všetky čísla od 1 do 9. Žiadne číslo sa v riadku, stĺpci ani vo štvorci 3x3 nesmie opakovať.

SUDOKU

9		5	7			2		
		4			8			
6						1	8	
	6		1	9				
3				6				2
				4	5		9	
	4	6						3
			4			9		
		8			6	5		1

		5			2		7	9
	7	1			9	3		
			1				2	
8		9			3			
				1				
			9			7		5
	8				7			
		7	8			4	3	
1	4		6			2		

**Poddukliansky knihovník vydáva Podduklianska knižnica vo Svidníku,
8. mája 697/55, 089 01 Svidník, <http://www.podduklianskakniznica.sk/>,
e-mail: metodika.sk@gmail.com, tel.: 054 7882192. Zodp. red.: Mgr.
Kamil Beňko. Zostavila: Nadežda Mičáková, Bc. Ľudmila Priputníková**